

Sylvia Konarska-Zimnicka – Kielce

Ad perpetuam rei memoriam.

W hołdzie śp. ks. prof. zw. dr. hab. Danielowi Olszewskiemu

9 lutego 2016 r. Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach zorganizowało spotkanie zatytułowane „Wspomnienia o śp. ks. prof. Danielu Olszewskim w pierwszą rocznicę śmierci”¹. Inicjatywa ta, co warto podkreślić, wpisała się w cykl uroczystości rocznicowych upamiętniających postać i dokonania ks. prof. Olszewskiego². Okazała się być również niezwykle trafną, bowiem na spotkanie przybyło bardzo wiele osób, dla których Ksiądz Profesor był ważną i bliską postacią.

Spotkanie poprowadził wybitny historyk, prywatnie przyjaciel Księdza Profesora – prof. zw. dr hab. Wiesław Caban. Życie i działalność Zmarłego przybliżyli prof. zw. dr hab. Adam Massalski, również Jego przyjaciel, oraz rektor WSD w Kielcach ks. dr Paweł Tambor³. Ze wspomnień prelegentów, pełnych wzruszających, często bardzo osobistych wątków, wyłonił się pełen wewnętrznego spokoju, pokory i szlachetności duchowny, będący jednocześnie wybitnym, wielce skrupulatnym i pracowitym uczonym – badaczem dziejów Kościoła i polskiej kultury religijnej XIX i XX w., który z wielką pasją podejmował problematykę przemian społeczno-religijnych w tym okresie. Jego

¹ Ks. prof. Daniel Olszewski był jednym z członków-założycieli TPADK.

² W dniach 9–10 grudnia 2015 r. w Akademii Ignatianum w Krakowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa, pt. *Polska kultura religijna*, poświęcona pamięci czołowego badacza polskiej religijności XIX i XX w. ks. prof. zw. dr. hab. Daniela Olszewskiego; pojawiło się również wiele artykułów upamiętniających życie i twórczość Księdza Profesora: <http://www.ignatianum.edu.pl/nauka/konferencje/polska-kultura-religijna/ad-memorial> (online, data odczytu 15.03.2016); K. Dobrowolska, *Pamięci ks. prof. Olszewskiego*, <http://www.archiwum.diecezja.kielce.pl/documents/adk/Media/Niedziela31012016.jpg>

³ Ks. P. Tambor, *Mój Kościół*, „Przestrzeń. Pismo Szeffów”, <http://przestrzen.skau-ci-europy.pl/2013/12/moj-koscio-ks-pawe-tambor.html> (online, data odczytu 15.03.2016).

praca naukowa zaowocowała wieloma znakomitymi publikacjami. Pośród nich na szczególną uwagę zasługują fundamentalne wręcz monografie, by wymienić: *Przemiany społeczno-religijne w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX wieku. Analiza środowiska diecezjalnego* (Lublin 1984), *Polska chrześcijańska. Zarys dziejów (966–1984)* (Kielce 1985), *Szkice z dziejów kultury religijnej* (Katowice 1986), *Parafia Kije. Zarys dziejów* (Kielce 1993), *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku* (Warszawa 1996), *Parafia Trójcy Świętej w Jędrzejowie na tle dekanatu. Zarys dziejów* (Kielce 2003, współautor Waldemar Kowalski), etc.⁴. Śp. ks. prof. Olszewski publikował również w „Tygodniku Powszechnym”, w tygodniku katolickim „Niedziela”, w kwartalniku „Więzi”, a także w miesięczniku „Znak”. Praca naukowa ks. prof. Daniela Olszewskiego zaowocowała mianowaniem go na członka Komitetu Nauk Historycznych PAN. Trzeba podkreślić, iż twórczość Księdza Profesora – zarówno naukowa, jak i popularnonaukowa – zawsze cieszyła się dużym uznaniem czytelników. Podobne zainteresowanie budziły Jego wykłady. Ksiądz Profesor przez lata był bowiem wykładowcą obecnego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (wówczas Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Kielcach, później Akademia Świętokrzyska w Kielcach) i Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Pracował również w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W czasie wieloletniej pracy akademickiej wypromował dwóch doktorów nauk humanistycznych i zrecenzował wiele rozpraw doktorskich oraz habilitacyjnych⁵. Za swą działalność naukowo-dydaktyczną został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1997). Jak podkreślali autorzy wspomnień o Księdzu Profesorze, nawet po przejściu na emeryturę nie zarzucił On ani pracy naukowej, ani wspierania rozwoju naukowego młodych badaczy. Zawsze chętnie dzielił się swymi przemyśleniami, spostrzeżeniami, wynikami badań. Zawsze chętnie pomagał, zawsze miał czas dla drugiego człowieka...

⁴ Ks. D. Olszewski, *Z zagadnień religioznawstwa*, Łódź 1988; tenże, *W służbie cierpiącym. Charyzmat Kazimierza Gruszczyńskiego (1848–1927)*, Niepokalanów 1991; tenże, *Dzieje chrześcijaństwa w zarysie*, Kraków 1996; tenże, *Ks. Ignacy Kłopotowski. Życie i apostołat*, Warszawa 1996; tenże, *Błogosławiony ksiądz Józef Pawłowski*, Włocławek 2001; tenże, *Dziesięć wydarzeń, które wstrząsnęły Kościołem XX wieku*, Poznań 2002, etc. Bibliografię prac ks. prof. Daniela Olszewskiego zestawili ks. A. Kwaśniewski, *Dorobek naukowy ks. prof. dr hab. Daniela Olszewskiego*, wystąpienie podczas konferencji naukowej, poświęconej pamięci ks. prof. Olszewskiego (Kraków, 9–10.12.2015); zob. tenże, *Ks. prof. dr hab. Daniel Olszewski (1934–2015) – biogram oraz bibliografia podmiotowa i przedmiotowa*, „Kościół w Polsce. Dzieje i kultura”, 15, 2016, s. 399–432.

⁵ Wykaz autorów i tytułów rozpraw zob. <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=75177&lang=pl>

Podczas spotkania oficjalne informacje na temat śp. ks. Olszewskiego mieszały się z jakże osobistymi wspomnieniami, którymi dzielili się przybyli na spotkanie goście. Przyjaciele, znajomi, współpracownicy, uczniowie. Pośród nostalgicznych opowieści pojawiły się również żartobliwe anegdoty, których bohaterem był śp. ks. Olszewski. Opowieściom nie było końca. Patoś i powaga przenikały się z wesołą, ale pełną refleksyjnej zadumy atmosferą. Doceniając całokształt dokonań śp. Księdza Profesora, tłumnie przybyli na spotkanie goście z niekłamaną radością zareagowali na zgłoszoną publicznie propozycję, by oficjalnie wystąpić do władz Miasta Kielce o nadanie jednej z ulic imienia ks. prof. Daniela Olszewskiego. Decyzją władz Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach oraz uczestniczących w spotkaniu władz i przedstawicieli Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach postanowiono podjąć starania o zgłoszenie w tej sprawie formalnego wniosku. Zaproponowano jednocześnie, by w przyszłym roku zorganizować podobne spotkanie rocznicowe.

Inicjatywa zatem okazała się być niezwykle owocną. Wielu przybyłych gości, wiele wspomnień, wiele planów...

A wszystko to w hołdzie wybitnemu historykowi, dobremu Człowiekowi – ks. prof. Danielowi Olszewskiemu.